

A. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα που είναι μαυρισμένα.

Μονάδες 40

Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerebat. **Serena nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberales artes Galli aditum ad illustram illam Paulianam victoriam dederunt. Quia ille metum exercitus Romani vicerat, imperator adversarios vincere potuit.**

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. **Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est.** Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1.a. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

caeli	: την κλητική ενικού και πληθυντικού αριθμού
ratione	: την ονομαστική ενικού και πληθυντικού αριθμού
motibus	: την αφαιρετική ενικού και τη γενική πληθυντικού
modo	: την ονομαστική και τη γενική του πληθυντικού
abeuntes	: την κλητική και την αφαιρετική ενικού αριθμού
interemptis	: τη γενική ενικού του θηλυκού και την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου
hoc ordine	: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
mollibus	: την ίδια πτώση στον ενικό αριθμό

nascentem : την ονομαστική πτώση του ίδιου αριθμού στα άλλα γένη
credendo : ίδιο τύπο στη γενική και αιτιατική πτώση

Μονάδες 10

B1.β. Nonnulli, iste , neminem: Να γράψετε τη γενική πτώση του ίδιου αριθμού.

Μονάδες 3

B1.γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

alacrem : το επίρρημα στον θετικό και συγκριτικό βαθμό
liberales : το ουδέτερο γένος στην ίδια πτώση και στον ίδιο αριθμό του θετικού και υπερθετικού βαθμού
aequo : τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος
mollibus : τη γενική πληθυντικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος
multi : τη γενική και την αιτιατική πληθυντικού του συγκριτικού βαθμού του ουδετέρου γένους
crudeliter : το επίθετο από όπου προκύπτει το επίρρημα στη γενική ενικού θετικού και υπερθετικού βαθμού του θηλυκού
stultum : το επίρρημα στον θετικό και συγκριτικό βαθμό

Μονάδες 7

B2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

defecerat : την προστακτική ενεστώτα
interemptis : τον ίδιο τύπο στους χρόνους της άλλης φωνής
esse factam : τον ίδιο τύπο σε ενεστώτα και μέλλοντα
fateatur : το ίδιο πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
intendit : το σουπίνο στην αφαιρετική πτώση

Μονάδες 5

B2.β. amiserat: Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στην παθητική περιφραστική συζυγία στην υποτακτική έγκλιση.

Μονάδες 5

Γ1.α. Να συμπληρώσετε τα κενά:

1. Η πρόταση qui non fateatur είναι.....
2. Ο υποθετικός λόγος si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent εκφράζει.....
3. Ο τύπος sententiis είναι.....
4. Η μετοχή abeuntes είναι.....
5. Η πρόταση «Quod illic appensum civitati nomen dedit» είναι.....

Μονάδες 5

Γ1.β. Να απαντήσετε με την ένδειξη Σωστό, αν θεωρείτε την πρόταση σωστή ή Λάθος, αν θεωρείτε την πρόταση λανθασμένη.

- α. Η αναφορική πρόταση quae imminent εκφέρεται με υποτακτική , διότι εκφράζει κάτι υποκειμενικό.
- β. Η πρόταση qui aluerunt είναι αναφορική προσθετική.
- γ. Η πρόταση Quia ille metum exercitus Romani vicerat είναι δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική στο imperator.
- δ. Η πρόταση qui non videat coniurationem esse factam εκφέρεται με υποτακτική λόγω έλξης από την υποτακτική fateatur.
- ε. Η πρόταση unde tamen rogatus reversus est είναι κύρια.

Μονάδες 5

Γ2.α. Να αναλυθεί η παράθεση σε δευτερεύουσα πρόταση: qui bellum adversus Persen regem gerēbat

Μονάδες 3

Γ2.β. eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit : να δηλωθεί ο σκοπός με τη χρήση ονοματικών τύπων.

Μονάδες 3

Γ2.γ. Να αναλύσετε σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους την ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη: Brenno duce Galli ... everterunt

Μονάδες 6

Γ3.α. Να τρέψετε το debeo + απαρέμφατο στην παθητική περιφραστική συζυγία: Camillus Gallos iam abeuntes sequi debuerat.

Μονάδες 3

Γ3.β. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο . Να δικαιολογήσετε την πτώση των μετοχών.

α.in exilium a Romanis Romam revocatus est. (redeo, Camillus)

β. Camillo apud Ardeam.....Galli Brenno.....copiis Romanorum.....Romam everterunt. (exulo, dux, profligo)

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μια ξάστερη νύχτα, ξαφνικά η σελήνη είχε χαθεί (είχε πάθει έκλειψη)· εξαιτίας του ξαφνικού παράξενου και φοβερού θεάματος, τρόμος είχε καταλάβει τις ψυχές των στρατιωτών και ο στρατός είχε χάσει την αυτοπεποίθησή του (το ηθικό του). Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος μίλησε για τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης, και μ' αυτό τον τρόπο έστειλε τον στρατό στη μάχη με αναπτερωμένο το ηθικό (ή πρόθυμο).

Επειδή αυτό ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομά του στην πόλη: ονομάζεται δηλαδή Πίσσαυρο, επειδή εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι.

Υπάρχουν μερικοί σε αυτήν την τάξη (των Συγκλητικών), οι οποίοι είτε αυτά, τα οποία πλησιάζουν απειλητικά, δεν (τα) βλέπουν, είτε αυτά, τα οποία βλέπουν, προσποιούνται (ότι δεν τα βλέπουν). Αυτοί εξέθρεψαν την ελπίδα του Κατιλίνα με επιεικείς αποφάσεις και ενίσχυσαν τη συνωμοσία, που γεννιόταν, με το να μην πιστεύουν (στην ύπαρξή της). Υπό την επιρροή αυτών ενεργώντας πολλοί,

όχι μόνο φαύλοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά.

B1.α.

caeli	: caelum, caeli
ratione	: ratio, rationes
motibus	: motu, motuum
modo	: modi, modorum
abeuntes	: abiens, abeunte/ i
interemptis	: interemptae, interempta
hoc ordine	: hos ordines
mollibus	: molli
nascentem	: nascens, nascens
credendo	: credendi, credendum

B1.β. nonnullorum, istius, nullius

B1.γ.

alacrem	: alacriter, alacrius
liberales	: liberalia, liberalissima
aequo	: aequissime
mollibus	: molliorum
multi	: plurium, plur(i)a
crudeliter	: crudelis, crudelissimae
stultum	: stulte, stultius

B2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

defecerat: defice, deficite

interemptis: interimentibus, interempturis

esse factam: fieri, factum iri

fateatur: fatetur

intendit: intensu, intentu

B2.β. amiserat: Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στην παθητική περιφραστική συζυγία στην υποτακτική έγκλιση.

Ενεστώτας	: amittendus sit
Παρατατικός	: amittendus esset
Μέλλοντας	: -----
Παρακείμενος	: amittendus fuerit
Υπερσυντέλικος	: amittendus fuisset

Γ1.α.

1. δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική συμπερασματική
2. το αντίθετο του πραγματικού (η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν και η απόδοση στο παρόν)
3. αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα aluerunt
4. χρονική ή επιθετική
5. κύρια

Γ1.β.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος

Γ2.α. qui bellum adversus Persen, qui rex erat, gerēbat

Γ2.β. In pugnam: εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού

pugnatum: αιτιατική σουπίνου

pugnandi causā/ gratiā: causā /gratiā + γενική γερουνδίου

ad pugnandum: ad + αιτιατική γερουνδίου

Γ2.γ. cum Brennus dux esset

cum Brennus dux erat

dum Brennus dux est.

Γ3.α. Galli iam abeuntes sequendi fuerant Camillo.

Γ3.β.

α. Camillus rediens (ονομαστική πτώση, μτχ. συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος) in exilium a Romanis Romam revocatus est.

β. Camillo apud Ardeam exulante (αφαιρετική πτώση, μτχ. απόλυτη) Galli Brenno duce copiis Romanorum profligatis (αφαιρετική απόλυτη) Romam everterunt.